

בפתח הגיליון נסקור בקצרה את המאמרים הרואים בו אור:

ח' גמליאל דן בפירושו של רש"י למילים "זכור" ו"שמור" שבדיבר השבת. המחבר מבאר את תפיסתו הלשונית של רש"י ביחס לצורות אלה, שאותן מכנה רש"י "לשון פְּעוּל", ושאינן לשון ציווי. על פי זה מסביר הכותב מדוע ביכר רש"י את פירושו למילים אלה, לעומת פירושים אפשריים אחרים.

ר"ב פוזן עוסק בתרגום אונקלוס לברכת כהנים. הכותב דן בשאלת מציאותו של תרגום לפסוקים אלה (שהמשנה קובעת שהם "לא נקראין ולא מיתרגמין") בעדי הנוסח של התרגום, ומפרש על הסדר את התרגום לפסוקים אלה (המצוי במהדורת שפרבר של התרגום, על בסיס חלק מכתבי היד שעליהם מבוססת המהדורה).

א' סגל מנתח את פרשת הקללות שבמשנה תורה. הוא מחלק אותה לשתי מחציות, וטוען שמחציתה הראשונה מנוגדת לברכות שמקדימות אותה, ואילו מחציתה השנייה מנוגדת לברכות הנזכרות בפרשת עקב. לדעתו, ישנם אפוא שני קבצים של ברכות וקללות, והוא מבאר את ההבדלים ביניהם ואת משמעותם.

י' גרוסמן מציג את פרקים ב'ז' בספר דניאל, כפרקים הערוכים במבנה כיאסטי. במסגרת מבנה זה רואה הכותב הקבלה בין פרק ג' (מסירות נפשם של חנניה, מישאל ועזריה והשלכתם לכבשן האש) ובין פרק ו' (מסירות נפשו של דניאל והשלכתו לגוב האריות). הקבלה זו נתמכת מצד המבנה, התוכן והסגנון, ולאורה מתבלטות השוניות, ונחשפת התקדמות בין שני הסיפורים, שהמחבר עומד על משמעותה.

ובתחום הפרשנות: י' חרל"פ דן בשאלה אם פירושים טיפולוגיים (כלומר: פירושים הרואים זיקה בין אירוע היסטורי אחד לאירוע היסטורי אחר ברמה הסמלית המהותית, על אף שאין ביניהם רצף תולדתי פשוט של סיבה ותוצאה) היו נפוצים בפרשנות היהודית בימי הביניים, ובאיזו מידה. הכותב חולק על הדעה הסבורה שגישה פרשנית כזו נתפסה כנוצרית בעיקרה, ועל כן רחקו ממנה רוב המפרשים ורק רמב"ן משתמש בה באופן מוגבל. לדעתו תפוצתה רחבה לפני רמב"ן ואחריו, אף בקרב הפרשנים ולא רק אצל הדרשנים.

בסוף הגיליון תגובות והערות למאמרים שנתפרסמו בגיליונות האחרונים.

המערכת

לידיעת קוראינו

באתר מגדים באינטרנט (הפועל במסגרת האתר של מכללת יעקב הרצוג - www.herzog.ac.il) ניתן למצוא מאמרים שונים בגרסה מלאה, וכן מפתחות על פי שמות הכותבים ועל פי סדר המקרא, המתעדכנים באופן שוטף. קובץ המפתחות ניתן להורדה כקובץ word.